

**Posudek disertační práce Mgr. Ing. Ivy Justové
„Modelování rezervního fondu neživotního pojištění“**

Disertační práce Mgr. Ing. Justové se zabývá vztahem mezi rizikovostí pojistného odvětví a potřebnou výší kapitálu k pokrytí neočekávaných ztrát. Toto téma úzce souvisí s vývojem pojišťovnictví v posledních letech. V této souvislosti by bylo možná vhodné v úvodu práce zdůraznit informace uvedené stručně v závěru kapitoly 2.1. na str. 8; zejména informace o tom, že se v poslední době snižují resp. omezují regulatorní požadavky na tvorbu vyrovnávací rezervy a motivace pro její vytváření (např. daňová uznatelnost) a zároveň je v připravovaném konceptu Solvency II kladen vyšší důraz na celkové požadavky na kapitál pojišťoven. Z tohoto pohledu je třeba považovat vyrovnávací rezervu nebo jiný rezervní fond za součást kapitálu pojišťovny. Ostatně podle mezinárodních účetních standardů již dnes vyrovnávací rezerva není technickou rezervou, ale součástí kapitálu pojišťovny, jak je ostatně uvedeno v práci na str. 8. Proto též z pohledu mezinárodních účetních standardů není možné pomocí rezervního fondu (nebo vyrovnávací rezervy) regulovat roční zisk nebo ztrátu pojišťovny, což v podstatě znemožňuje vyrovnávání rizik v čase (kapitola 4.3.2.). Na druhé straně je samozřejmě možné např. na základě v práci uvedeného modelu měnit výši kapitálu pojišťovny prostřednictvím položek nerozdělený zisk nebo ztráta.

Práce se zabývá hledáním optimálního řízení rezervního fondu s využitím teorie řízených Markovových řetězců, přičemž autorka prokazuje hluboké teoretické znalosti potřebné pro řešení dané úlohy. I přes určitá zjednodušení (např. uvažování pouze rizika pojistného (str.9), uvažování pouze jednoho resp. dvou pojistných odvětví atd.) je práce velmi užitečným příspěvkem k problematice interních modelů pojišťoven zabývajících se touto oblastí. Zároveň je zřejmé, že komplexní postižení této oblasti není jednoduché a v praktických aplikacích dochází k mnoha kompromisům. Praktických aplikací se týkají i následující dvě připomínky.

Z teoretického pohledu je definice upraveného škodného poměru (nákladů na pojistná plnění vztažených k ryzímu zaslouženému pojistnému) na str. 8 v pořádku, pro praxi by však bylo užitečnější používat škodný poměr vzhledem k zaslouženému pojistnému. Otázkou je jak velké komplikace v modelu by tato změna způsobila při zohlednění předpokladu, že bezpečnostní přírůstek se v čase nemění – str.14.

Z dalších zjednodušení by možná bylo vhodné zmínit vliv zdanění, které zřejmě ovlivní např. model dvou pojistných odvětví (str.45). Roční ztráty jednoho odvětví mohou být kompenzovány zisky druhého odvětví většinou až po jejich zdanění.

Teoretická odvození jsou v práci doplněna konkrétními příklady, což přispívá k přehlednosti a srozumitelnosti výsledků. Drobným zlepšením by mohl být konkrétnější odkaz na str. 32 (raději „V souhrnné tabulce 4.3 na str. 42 ...“ než „ V souhrnné tabulce v podkapitole 4.4. ...“)

Celkově lze konstatovat, že předložená práce prokazuje předpoklady autorky k samostatné tvořivé práci. Práci doporučuji projednat jako doktorskou disertační práci.

V Praze dne 11. srpna 2008

RNDr. Vít Šroller